

Nr 545.

Av herrar **Hagman** och **Olsson** i Staxäng, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 121, angående anslag till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 121 till innevarande års riksdag angående anslag till förekommande och hämmande av tuberkulossjukdomar hos nötkreaturen föreslås bl. a. vissa ändrade grunder, efter vilka statsbidrag skulle utgå till nötkreaturstuberkulosens bekämpande enligt den Ostertagska metoden. Departementschefens förslag går sålunda ut på att staten skulle bidra med intill 50 % av totalkostnaden för sagda bekämpande.

Såsom av propositionen framgår, äro emellertid totalkostnaderna för undersökning av varje till det Ostertagska tuberkulosbekämpandet anslutet djur väsentligt olika inom skilda län. Berörda kostnad är sålunda i Östergötlands län avsevärt högre än inom något av de övriga länen. Förklaringen härtill torde vara att söka bl. a. däri, att hushållningssällskapet i förenämnda län dels för verkställande av de kliniska undersökningarna anställt särskilda veterinärer (för närvarande tre), vilka uteslutande äro sysselsatta med tuberkulosbekämpandet, dels även inrättat ett eget laboratorium för utförande av de med förevarande tuberkulosbekämpande förenade bakteriologiska undersökningarna. Samma är förhållandet inom Malmöhus län. Inom övriga fyra län hava hushållningssällskapen för de kliniska undersökningarnas utförande anlitat veterinärer, som jämväl innehava annan tjänst och för vilka här ifrågasvarande verksamhet är att anse som en bisyssla. Inom Uppsala och Södermanlands län utföras sålunda de kliniska undersökningarna av länsveterinärerna samt i den utsträckning de äro kompetenta och därtill villiga även av distriktsveterinärerna, inom Kalmar södra hushållningssällskaps område av vederbörande länsveterinär samt inom Hallands län av en köttbesiktningsveterinär.

Utan tvivel äger systemet med särskilda specialutbildade och med tuberkulosarbetet uteslutande sysselsatta veterinärer betydande fördelar. Den omfattning, som tuberkuloskampen uppnått inom Östergötlands län (för närvarande äro över 13,000 djur anslutna), ger även belägg för detta påstående. Bland de fördelar, som nämnda system torde äga, må följande nämnas:

1. Den större träningen för utförande av kliniska undersökningar hos en specialiserad veterinär ger större garantier för bästa utnyttjande av de möjligheter, som den Ostertagska metoden erbjuder, och härigenom en större effektivitet åt tuberkuloskampen.
2. För den veterinär, som uteslutande är sysselsatt med tuberkulosarbetet, blir denna hans verksamhet ett huvudintresse, under det att densamma för veterinär, som även innehar annan tjänst, i allmänhet kommer att

bliva en bisyssla. I det senare fallet kan bristande intresse eller bristande tid tänkas dels menligt inverka på tuberkulosarbetets bedrivande och utveckling, dels även vid ombyte av befattningarna helt äventyra ett tidigare framgångsrikt tuberkulosbekämpande.

3. En mera oberoende ställning för veterinären i förhållande till djurägaren.
4. Ett mera likformigt tuberkulosbekämpande inom hela området för hushållningssällskapets verksamhet, än vad förhållandet kan bliva, därest ett flertal distriktsveterinärer ombesörja de kliniska undersökningarna.

Det synes därför vid övervägande av åtgärder i syfte att få till stånd ett tuberkulosbekämpande enligt den Ostertagska metoden inom ytterligare ett antal län föreligga anledning att på allt sätt söka befrämja en organisation av liknande slag som den inom Östergötlands och Malmöhus län. Det torde emellertid vara tvivel underkastat, huruvida de i propositionen föreslagna grunderna för statens bidrag till tuberkulosbekämpandet enligt sistnämnda metod komma att utöva en fullt tillfredsställande verkan i denna riktning.

Då nämligen ett hushållningssällskap, som ämnat påbörja ett tuberkulosbekämpande enligt Ostertag, ställes inför valet att antingen anställa en särskild veterinär eller anlita de inom området verksamma läns- och distriktsveterinärerna, vilket senare alternativ torde möjliggöra något lägre avgifter för djurägarna, finnes anledning befara, att de ekonomiska synpunkterna komma att fälla utslaget på bekostnad av hänsyn till bekämpandets effektivitet.

Till motverkande av en dylik utveckling synes det vara önskvärt, att statens procentuella bidrag till täckande av kostnaderna för verksamheten göres beroende av den organisation, som tillämpas inom respektive hushållningssällskaps område.

I propositionen avses, som nämnts, att staten skulle bidraga med intill 50 % av totalkostnaderna för ifrågavarande bekämpande.

Enligt vår mening skulle ett mera effektivt tuberkulosbekämpande befordras därigenom att staten till de hushållningssällskap, som i sin tjänst anställde särskilda veterinärer med uppgift att uteslutande stå till sällskapets disposition för bekämpande av nötkreaturstuberkulosen, bidrager med intill 60 % av totalkostnaderna samt med intill 40 % av totalkostnaderna till de hushållningssällskap, som anlidade veterinärer, vilka jämväl utövade annan veterinärverksamhet.

En dylik differentiering av statens bidrag torde komma att medföra en större likformighet med avseende på djurägarnas kostnader för tuberkulosbekämpandet inom skilda län och synes ej komma att väsentligt rubba de av Kungl. Maj:t framlagda kostnadsberäkningarna.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen må vid fastställande av anslag till förekommande och hämmande av tuberkulossjukdomar hos nötkreaturen uttala sig för, att bidrag till av hushållningssällskap organiserat tuberkulosbekämpande måtte utgå med 60 % av totalkostnaden, då arbetet utföres av hos hushållningssällskap

anställda, specialutbildade och med tuberkulosarbetet uteslutande sysselsatta veterinärer, och med 40 % av totalkostnaden, då tuberkulosbekämpandet sker med anlitage av veterinärer, vilka jämväl utöva annan veterinärverksamhet.

Stockholm den 26 februari 1934.

Josef Hagman.

Ernst V. Olsson.

